

روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

یکشنبه ۳۱ تیر ۱۴۰۳ _ ۱۵ محرم ۱۴۴۶ _ ۲۱ ژوئیه ۲۰۲۴ - شماره ۲۴۶۱ - سال نهم
۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان -
ضرب کیفی ۶۱۴
hamdelidaily.ir
news.paper.hamdeli.com
t.me/HamdeliNews

صاحب امتیاز، مدیر مسئول:
والله شجاع‌پوریان
سردبیر:
جلال خوش چهره
مدیر هنری:
امین مریدی
چاپ:
صمیم ۰۲۰۶۵۵۸۶۸۰۰۲
تورج:
نشر گستر امروز ۰۲۱۶۹۱۹۳۳۰۰۰
تهران:
خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سهروردی- خیابان سنندج
خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس:
۰۲۱۸۸۳۹۴۹۴۱ - ۰۲۱۸۸۳۹۴۸۳۰

باشگاه امروز

▲ **فربیا کاتمی جامع بزرگی**

دل‌م پر است از این بغض‌های رازآلود
پر از عزای نشسته به بانگ رود آ
رود مرا بگیر در آغوش خود بسوزانم
نبود سهم من از عشق جز تنورهی دود

روایت‌ها

▲ **فرزانه امجدی**

▲ نویسنده

– چی چی چی میگی؟
– صدا به صدا نمیره.
– گوشام کر شد.
– فک کنم چهل تایی میشه.
– اقا جان میگم نمیشه.
– برای چی نمیشه؟
– چون از نظر اسلام حرامه.
– کی گفته حرامه!
– انقدر بحث نکن میگم نه نیست.
– هیبت حرمت داره انگار بچه بازیه همه چی.
اشکام را با آستینم پاک کردم و اومدم کنار هیبت وایستادم.
اصغر گفت: بازم نداشت؟
– نه انگار هیبت ارث باشاه.

فاطمه تاریخی

پس از پنج روز تظاهرات خونین و پرتلغات در تهران و چندین شهر دیگر، سی‌ام تیرماه ۱۳۳۱ (در سال ۱۹۵۲ مصادف با ۲۱جولای) شاه‌که خودرا در خطر حذف شدن دید بناچار تسلیم شد و علاوه بر نخست‌وزیری، حاضر شد که وزارت جنگ را هم به محمد مصدق بسپارد. شاه بعد از ظهر آن روز در اوج تظاهرات، از مصدق خواست که باردیگر ریاست دولت را برعهده گیرد و قبول کرد که سلطنت کند، نه حکومت. «تاریخ نگاران» پیروزی ایرانیان در قیام تیرماه ۱۳۳۱ (جولای ۱۹۵۲) را شکست سیاسی شاه و دولت لندن نوشته اند و افزوده اند که این شکست، دولت لندن را از ادامه توطئه بازداشتند و این بار تلاش خود برای همدست کردن دولت واشنگتن را در براندازی مصدق دو چندان کرد و وسیعا به یارگیری در داخل ایران دست زد.تظاهرات مردم که مورخان آن را عمدتا «خودجوش» توصیف کرده‌اند از لحظه‌ای آغاز شده بود که اعلام شده بود دکتر مصدق به علت پذیرفته نشدن پیشنهادهایش از سوی شاه کناره گیری کرده و استعفاى او از نخست‌وزیری پذیرفته شده است. مورخان، یباخیزی تیرماه ۱۳۳۱ ایران را یک رویداد بی سابقه در طول تاریخ ۲۵۰۰ساله این ملت خوانده اند زیراکه پشتیبانی خارجی و نیروهای مسلح درکار نبود، لذا مردم جان بر کف نهاده و وارد خیابانها شده بودند. مردم خشمگین و آماده یباخیزی بودند. به دلیل آزادی مطبوعات و انتشار جزئیات، مردم می دانستند که دکتر محمد مصدق به عنوان اعتراض به مداخلات شاه در امور اجرایی، از ریاست دولت کناره گیری کرده بود. مصدق همچنین نگران بود که مبادا شاه او را ورزیزند و با خارجی (دولت لندن) تماس بگیرد و …. مردم احمد قوام (قوام السلطنه) را که از سوی شاه مامور تشکیل کابینه شده بود از عوامل دولت لندن می‌پنداشتند. ایرانیان نمی‌خواستند که محصول مبارزات چندین ساله آنان از میان برود. آنان مبارزات خود را سرآغازی برای استعمارزدایی جهانی، حذف سلطه گری و تأمین دموکراسی و رعایت حقوق بشر می‌دانستند و قیام خودرا به نیابت از مردم کشورهای استعمارزده و مردم تحت ستم اعلام می کردند و شعار می‌دادند: «شاه؛ سلطنت، نه حکومت»، «دموکراسی؛ حکومت مردم بر مردم»، «لندن؛ میکدن خون مردم بی‌زمناسو بس است»، «فتت ما خون ما است - مصدق جان ماست، روح ماست» و …

دکتر مصدق که از شانزدهم تیرماه آن سال با مجلس سنا درگیری پیدا کرده بسود ۲۵تیرماه از شاه خواسته بود که علاوه بر تصدی نخست وزیری، وزیر جنگ هم باشد تا از جانب ارتش آسوده خاطر باشد که شاه نپذیرفته بود. همان روز دکتر مصدق استعفانامه خودرا برای شاه فرستاد و در آن تأکید کرد که چون پیشنهادهای منطقی و اصولی او که

یادداشت‌ها و یادداشت‌ها

بررسی دفتر شعر «شب نام دیگر زنان عزادار است» اثر البنا نریمان

همین حالا صدای بمبی در کشور همسایه بی خوابمان کرده

▲ **فیض شریفی**

▲ منتقد و پژوهشگر ادبیات

این مجموعه اشعار، دربردارنده ۳۴شعر سپید است. در این سلک اشعار ما با رویکردی مواجه می‌شویم که شاعر معتقد است که انسان موجودی ست زابیده موقعیت جغرافیایی و اجتماعی. روایت‌گر در این سروده‌ها شخصی است معترض و شورشگر و عصبانی. او دوست دارد که وضعیت نابسامان و دلپره‌آور جامعه را به مخاطب نشان بدهد. شاعر با جهان پیرامون سرس‌ستیز دارد اما اتوپیای خود را به خواننده نشان نمی‌دهد. زبان شعر هم ستیزجویانه و عصبان گرایانه است. نریمان در شعر اندیشه مندانه خود هم معترض است. شاعر مثل دکارت به همه چیز شک میکند و مثل کامو می‌گوید من شورشى ام پس هستم. شاعر مثل شاعران کهن سرا نمی‌خواهد خود را دسته بسته تقدیر و وضعیت موجود نشان دهد، او می‌خواهد چرخ بر هم زند اگر غیر مرادش گردد: «تاریکی را زنده می‌کنم / می‌گذارم در دهان شب/ و مسمومیت و مسئولیت این خود خوری را به گردن نه به دست می‌گیرم.»

راوی مثل پرنده‌ای است که در این شب تاریک به شیشه می‌خورد و امید بازگشتی ندارد.«او خط خورده روزهای رفته است: بر سرسیده ام بارها از خودم چشمم چگونه از تو برداشته می‌شود/ چون پای روی مین که در هر حالت منجر به نابودی ست …/

کمیونک

مجلهٔ علوم انسانی «فکرآورد» در شماره جدید خود بررسی کرد:

ایران چیست و ایرانی کیست؟

شماره ششم و هفتم مجله فکراورد با سردبیری جعفر حسن‌خانی منتشر شد. مجلهٔ علوم انسانی فکراورد به منزگاه ششم و هفتم خود رسید. از محوری‌ترین موضوعات این شماره، تبیین ایدهٔ «ایران» است. از مهم‌ترین بخش‌های مجله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد. فکراورد در این شماره، فیلسوفی را محل اعتنای خود قرار داده که متأسفانه در منابع ترجمه، هیچ توجهی به او نشده است. شاید بتوان بر این نظر بود که آثار این فیلسوف است. پیروندهٔ «شمن روشنگری» در بخش

سیاحت‌نامهٔ مجله، اولین پروندهٔ فارسی‌زبان دربارهٔ فیلسوف آلمانی «یوهان گوتورگ هامان» است. این فیلسوف در عصر روشنگری اروپا در مقابل روشنگری و پوزیتیویسم ایستاد. هامان، همشهری ایمانوئل کانت بود؛ اما در نقطهٔ مقابل او ایستاد و تفلسفش در نقد او بود. از نقاط درخشان این پرونده، ترجمهٔ مدخل استنفورد دربارهٔ هامان با عنوان «روشنگری علیه روشنگری» است. شاید بتوان فکر هامان دانست. افکار هامان، علیه مدرنیست‌هاست اما پُست‌مدرن نیست؛ نظرات او راه دیگری را می‌گشاید. فکر او در آرای هگل، هردر، گوته، کی‌پرگور و … تأثیر بسیاری داشت. یادداشت دبیر پروندهٔ سیاحت‌نامه، دکتر محسن سلگی با عنوان «فاروی از دوگانهٔ مدرنیسم- پُست‌مدرنیسم» از دیگر مطالب خواندنی این پرونده است. خواندن این پرونده به علاقه‌مندان فلسفهٔ غرب، پیشنهاد می‌شوداز: مهم‌ترین پرونده‌های این شمارهٔ مجله، پروندهٔ «کیستیم؟» است. چیستی و معناشناسی «ایران»، محور اصلی این پرونده است. در این پرونده، جناب آقای دکتر عبدالمجید مینلی، استادیار علوم سیاسی در یادداشتی بسیار خواندنی و قابل تأمل با عنوان «تاکزیر و ناگزیر از ایران» به زیبایی، معنای

همین حالا صدای بمبی در کشور همسایه بی خوابمان کرده / و عروسک‌ها پرت می‌شوند جای توپ در حیاط خانه‌ امن/ چگونه عاشقانه بنویسم …» به ترکیب‌ها و تعبیر زبیری نگاه کنید؛ در اکثریت قریب به اتفاق این اشعار، صدای انفجار و خمپاره را می‌شنوید و سخنگو پریشان حال و درمانده و غمگین است: «صدای خمپاره، تلویزیون دارد آتش می‌گیرد، گلوله‌ای به سمت شلیک می‌شود، شلاق باد میان شاخه‌ها، صدای شیون، من زنی از قبيله هزار خطم، صدای متلاشی شدن زخم، بسوی تلخ خون و گریه، هزار بمب معلق، گلوییـم پسر از پرندگانی ست که پرواز را فراموش کرده اند، فریاد بوم که بمب نیست پرتاب جان است از ارتفاع، گر گرفت گِرد از پیراهنت، و سیاهچاله دهان باز می‌کرد و نور بر می‌گشت در پیراهتم …»

چینش این کلمات، برای نشان دادن اعتراضات و اندیشه‌های شاعر به تقرب مناسب است. تجربه‌ای که نریمان در این دفتر منعکس می‌کند حاکی از تنهایی و شکست و نومیدی و ویرانی است. وضعیت اجتماعی در این اشعار بسیار سخت جانفرسا و خفقان‌انگیز است و این گونه نگره به وضعیت موجود از نگاه این نگارنده تا حدودی رمانتیک اجتماعی جدید و آرمان خواهانه است. شاعر نسبت به هرچیز سـوء ظن دارد، سرخ تاریخ و جهان و ایسن زندگی مرگبار، بیپوده و بی هدف می‌چرخد و استخوان‌های مردم را له و لورده می‌کند و دیگر نمی‌توان دست به کاری زد که غصه سراید و رستگاری محقق شود: «بتر بغض آن ابری ست که

باران اگر شود سیل خانه را با خود خواهد برد.»

سیل حوادث به سرعت راوی را از مرکز به پیرامون آن پرتاب کرده است.راوی گیج و حیران است.رویدادها به گونه‌ای به توصیف درمی‌آیند که گویی در خواب و کابوسی وحشتناک اتفاق افتاده است. در اینجا آشوب هم از بیرون حکایت می‌شود و هم از درون. تصاویر هم گاه بریده بریده و آشفته و رنجبار مثل خود آن خواب و خیال‌ها، همانند صدای شیون، من زنی از قبيله غوطه‌ور است: «عشوقه ام می‌گوید نگران نباش/ اما مگر می‌شود نگرانم نشد که در سرم ارتشی مسلح رژه می‌روند/ گرچه فرمانده هنوز یونیفرمش را نپوشیده، تا انگشتش را سمت دنیا بگیرد و فرمان آتش بدهد/ چگونه نگران نباشم که با فشار یک دکمه پوستت همسایه تاول می‌زند/ من نمی‌روم سر کار خودتان می‌دانید و خونی که سر ماه به حسابتان ریخته می‌شود.» شاعر خواننده را وارد بازی می‌کند و مخاطب به ناگهان احساس می‌کند درون دایره بازی قرار گرفته است، اما دایره مسدود است، همه جا بن‌بست است و دیوارها در برابر تو قد کشیده‌اند. شاعر در دریایی از مدرنیسم است. او دارد دست و پا می‌زند و به هر حشیشی متوسل می‌شود. او نگاه جدیدی به این جهان خراب و خلالان دارد و خواننده الیت درمی‌یابد که شاعر با زبان دگری مفاهیم و روابط نوینی را به روی صحنه به نمایش می‌گذارد و در کنه این سسطرها، تعبیرس تازه‌ای دیده می‌شود که از درون وضعیت عصر جدید گرفته شده است.

روزنامه همدلی

اگر تو برشکنی دوستان سلام کنند
که جور قاعده باشد که بر غلام کنند
هزار زخم پیاپی گر اتفاق افتد
ز دست دوست نشاید که انتقام کنند
به تیغ اگر بزنی بی‌دریغ و برگردی
چو روی باز کنی بارت احترام کنند
مرا کمند میفکن که خود گرفتارم
لوشه بر سر اسبان بدلگام کنند

مجازستان

■ یه دختره از فامیل های دورمون چندروز پیش خودکشی کرده+ختره بزیشک بود و با مادرش تنها زندگی میکرد اینا یکی از ثروتمند ترین آدمهای شهر هستن+ان مادرش گفته من برای کنف دفنش هزینه نمی‌کنم برید از بول های خودش براریداینی لازم نیست برسیم دختره چرا خودکشی کرد با این مادر عوضی(cefālū)چفالو)
■ رفیقم ناراحت بود گفتم چی شده؟گفت برای ساختمان کارگر گیر نمیداد.گفتم چرا؟گفت سر مزاحمت چندتا افغانی برای یه خانمی، لات محله چند روزه با مونور داره توی محله گشت می‌زنه افغانی بینه با تفنگ ساجمه‌ای می‌زنتشون برای همینم افغانیاجرات نمی‌کنن بیان اینجا سر کار.حاجی مگه جنگه؟(Sia Wash)
■ پسر خالم زنش رو وایسه سالگرد ازدواج برده پاریس بعد تو رستوران کلی پول داده انگم موردعلاقه زن رو بزین.حالا زنش به دختر دوقطیبه، باقیافه معمولی و به شدت چاق.همه دخترهای فامیل از شدت حسادت جر خوردن ولی من میگم واقعی این شکلیه.هیچوقت هیچکس منواینطوری دوست نداشت.(پشه خسته)
■ می‌گفت صبح مستخدم یک شر کتم،عصر کارگر خانگی، شب تو خونه خیاطی میکنم، شوهرم دیشب بنزین آورده تو اتاق و گفته اقرار کن یا کسی بودی یا میسوزونمت،تصبح از ترس تکون نخوردم،صبح به قاضی پرونده طلاقم گفتم، گفت بشین تو خونه که شوهرت شک نکنه!انقدر بدو تا خسته بشی، ما با این چیزا طلاق نمی‌دهیم.(مرضیه‌محبی)

روایت‌ها

کشف ۲نشانه مهم از حیات

در جو سیاره زهره

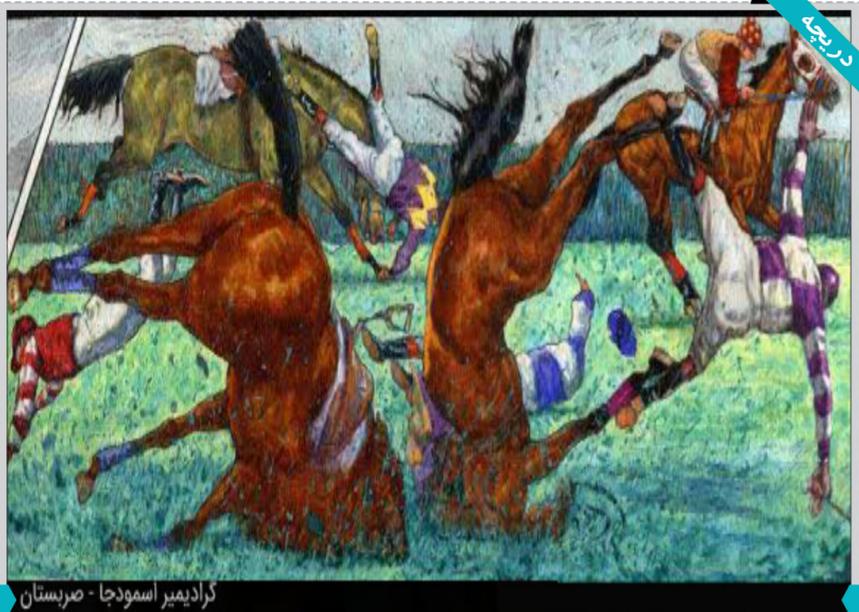
دانشمندان می‌گویند که نشانه‌های وجود دو گاز در ابرهای سیاره زهره می‌تواند نشان از وجود حیات باشد. گروه‌های جداگانه شواهدی از وجود فسفین و آمونیاک که نشانگرهای زیستی بالقوهای برای هستند در سیاره‌ای که دمای سطحی آن به ۴۵۰درجه سانتیگراد می‌رسد پیدا کرده‌اند.به نقل از گاردین، سیاره زهره به اندازه‌ای داغ است که فلز را ذوب کند و توسط جوی سمی و نابودکننده پوشیده شده است.زهره در دسته خصمانه‌ترین مکان‌ها در منظومه شمسی قرار می‌گیرد. اما ستاره شناسان کشف دو گاز را گزارش کرده‌اند که می‌تواند به وجود اشکالی از حیات در ابرهای زهره اشاره کند.یافته‌های ارائه شده در نشست ملی نجوم در روز چهارشنبه شواهدی را نشان داد که وجود گاز تندفسفین را در جو زهره تقویت می‌کند که وجود آن در زهره به شدت موردبحث قرار گرفته است.یک گروه جداگانه نیز تشخیص آمونیاک را فاش کردند که روی زمین عمدتا توسط فعالیت‌های زیستی و فرایندهای صنعتی تولید می‌شود، و دانشمندان گفتند که وجود آن در زهره را نمی‌توان به آسانی با پدیده‌های جوی یا زمین‌شناسی شناخته‌شده توضیح داد.این گازها شواهد قطعی برای حیات فرازمینی نیستند اما این رصد علاقه به زهره را تشدید می‌کند و احتمال ظهور و حتی شکوفایی حیات در گذشته‌تربعد از این سیاره را افزایش می‌دهد که آثار آن تا امروز در جو باقی مانده است.دمای سطح زهره به حدود ۴۵۰درجه سانتیگراد می‌رسد و به اندازه‌ای گرم است که سرب و روی را ذوب می‌کند.فشار اتمسفر ۹۰برابر سطح زمین است و ابرهایی از اسید سولفوریک در آن وجود دارد.اما در حدود ۵۰کیلومتری(۳۱مایل) بالاتر از سطح، دما و فشار به شرایط روی زمین نزدیک‌تر است و بطورالباقوه تقریبا برای میکروب‌های بسیار مقاوم می‌تواند قابل سکونت باشد.روی زمین، گاز فسفین توسط میکروب‌ها در محیط‌های فاقد اکسیژن، تولید می‌شود. منابع دیگر،مانند فعالیت‌های آتشفشانی،انقدر ناکارآمد هستند که در سیارات سنگی این گاز به عنوان نشانگر حیات در نظر گرفته می‌شود.ادعای برجسته کشف فسفین در زهره در سال ۲۰۲۰ پس از آنکه مشاهدات بعدی توانستند این یافته را تکرار نکنند.با بحث و جدل همراه شد.آخرین مشاهدات با تلسکوپ جیمز وب با هدف حل این مناقشه انجام شد.با ردیابی فسفین در طول زمان، محققان توانستند شواهدی را برای تقویت وجود گاز پیدا کنند و دریافتند که به نظرمی‌رسد تشخیص آن از چرخه روز و شب سیاره پیروی می‌کند.دیو کلمنتز یکی از محققان این مطالعه می‌گوید:یافته‌های ما نشان می‌دهد که وقتی جو در نور خورشید غرق می‌شود.فسفین از بین می‌رود.تنها چیزی که می‌توانیم بگوییم این است که فسفین وجود دارد.ما نمی‌دانیم چه چیزی آن را تولید می‌کند.ممکن است فرایند شیمیایی باشد که ما آن را درک نکنیم.در سخنرانی دوم،پروفسور جین گریوز،ستاره‌شناس دانشگاه کاردیف،مشاهدات اولیه از تلسکوپ گرین بانک را ارائه کرد که نشان دهنده آمونیاک است که روی زمین از طریق فرآیندهای صنعتی یا توسط باکتری‌های تبدیل‌کننده نیتروژن ساخته می‌شود.گریوز می‌گوید:حتی اگر ما هر دی این یافته‌ها را تأیید کنیم، شواهدی وجود ندارد که ما این میکروب‌های جادویی را پیدا کرده‌ام و آنها امروز در آنجا زندگی می‌کنند و افزود که هنوز «هیچ حقیقت اساسی»وجود ندارد. رابرت ماسی معاون مدیر هیجان‌انگیز هستند، اما باید تأکید کرد که نتایج اولیه هستند و برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد حضور این دو نشانگر زیستی بالقوه به کار بیشتری نیاز است. شگفت‌انگیز است که فکر کنیم این کشف‌های تاوندبه نشانه‌های احتمالی حیات یا برخی فرآیندهای شیمیایی ناشناخته اشاره کنند.

میرزا ملک‌خان را تقریر کرده و در پایان، انتقادات خود را به این روشنفکر با ارجاعات و استنادات دقیق، بیان نموده است. خواندن این یادداشت، به همهٔ آن‌ها که دغدغهٔ پیشرفت و توسعهٔ ایران را دارند، پیشنهاد می‌شود.

▲ **بازخوانی میراث کیسینجر***

مهم‌ترین استراتژیست‌های سیاست خارجی آمریکا در گذشته، اهربرد «تنش‌زدایی»، مهم‌ترین میراث او برای سیاست خارجی آمریکا بود. در این شماره از مجلهٔ فکراورد، این میراث به قلم لیل فرگوسن به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است. خواندن این متن، به علاقه‌مندان و دانشجویان و اساتید روابط بین‌الملل، پیشنهاد می‌شود.صاحب امتیاز ماهنامهٔ فکراورد، شرکت پیام‌آوران نشر «اخوان» است. سردبیری این مجله را «جعفر حسن‌خانی» در عهده دارد و دبیر تحریریهٔ آن، خانم «فاطمه خورشیدی» است.از دیگر همکاران این شماره می‌توان به دکتر محمد حسین ضمیریان، دکتر علی کاکادزفولی، دکتر حیدر ولی‌زاده، دکتر رضا رحمتی، دکتر متین محبوب، دکتر کمیل نقی‌پور، دکتر مهدی زیبایی اشاره کرد که دیدگاه‌های خود را با مخاطبان این مجله به اشتراک گذاشته‌اند.

گردابیر اسودجا - صربستان